

Aika 02.07.2025, klo 17:04 - 18:35

Paikka Lautakuntien kokoushuone

Käsitellyt asiat

- § 34 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 35 Pöytäkirjantarkastajien valinta**
- § 36 Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen**
- § 37 Nuorisovaliokunnan kummin ja varakummin valinta**
- § 38 Lausunto Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 3.vaiheen kaavaluonnoksesta**
- § 39 Sirkkavuorten soidensuojelun edistäminen**
- § 40 Ilmoitusasiat**
- § 41 Muut asiat**

Saapuvilla olleet jäsenet

Sami Räsänen, puheenjohtaja
Osma Naukkarinen, 1. varapuheenjohtaja
Anssi Huuskonen
Raili Kokoi
Riikka Närhi-Tiitinen, varajäsen, saapui 17:13, poistui 17:35
Virpi Uusiperhe

Muut saapuvilla olleet

Milla Saarinen, ympäristötarkastaja, sihteeri
Oona Koskiokari, Rakennustarkastaja

Poissa

Teemu Heimonen, varajäsen
Jouko Korhonen, varajäsen
Joni-Matti Kuikka
Ari Lindgren, tekninen johtaja
Anu Sepponen, kunnanjohtaja
Henna Suosaari
Jouko Turpeinen, varajäsen
Maleena Vauhkonen
Jemina Vepsäläinen, varajäsen

Allekirjoitukset

Sami Räsänen
Puheenjohtaja

Milla Saarinen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

04.07.2025

04.07.2025

Virpi Uusiperhe
Pöytäkirjantarkastaja

Anssi Huuskonen
Pöytäkirjantarkastaja

03.07.2025

03.07.2025

Sami Räsänen
Puheenjohtaja

Milla Saarinen
Sihteeri

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja on nähtävillä Rautalammin kunnan internetsivuilla 4.7.2025 alkaen.

Ympäristötarkastaja Milla Saarinen

§ 34

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Valmistelija / lisätiedot:

Milla Saarinen, ympäristötarkastaja, milla.saarinen@rautalampi.fi

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnäolijat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden (Rautalammin kunnan hallintosäntö 134 §).

Kokous on päätösvaltainen, kun se on kutsutaan koolle KunL:n 103:n mukaan. Kuntalain 103 §:n nojalla muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Kokous on laillinen, kun se on kutsuttu koolle hallintosäännön 127 - 130 §:ien mukaisesti. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika, paikka ja käsiteltävät asiat. Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielinten päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, jolla on läsnäolo-oikeus ja -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla. Kokouskutsu lähetetään vähintään neljä päivää ennen kokousta tai toimielimen päättämällä tavalla. Esityslistat julkaistaan kunnan verkkosivulla.

Ehdotus

Esittelijä: Milla Saarinen, ympäristötarkastaja

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 35

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Valmistelija / lisätiedot:

Milla Saarinen, ympäristötarkastaja, milla.saarinen@rautalampi.fi

Rautalammin kunnan hallintosäännön 146 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirjan sisällöstä ja sen pitämisestä vastaa puheenjohtaja. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Milla Saarinen, ympäristötarkastaja

Pöytäkirjan tarkastaa voimassa olevan käytännön mukaisesti kaksi kokouksessa paikalla ollutta toimielimen jäsentä tai varajäsentä. Toimielin valitsee tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajat, jotka tarvittaessa toimivat ääntenlaskijoina.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Virpi Uusiperhe ja Anssi Huuskonen.

§ 36

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Valmistelija / lisätiedot:

Milla Saarinen, ympäristötarkastaja, milla.saarinen@rautalampi.fi

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, ellei toimitella toisin päätä (Rautalammin kunnan hallintosääntö § 136). Hallintosäännön §:n 137 mukaan toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimitella voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

Ehdotus

Esittelijä: Milla Saarinen, ympäristötarkastaja

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi, sillä muutoksella, että §39 käsitellään ennen muita pykälä.

Kunnanhallitus, § 185, 17.06.2025
Ympäristölautakunta, § 37, 02.07.2025

§ 37

Nuorisovaliokunnan kummin ja varakummin valinta

RauDno-2025-353

Kunnanhallitus, 17.06.2025, § 185

Valmistelijat / lisätiedot:

Merja Koivula-Laukka, hallintojohtaja, merja.koivula-laukka@rautalampi.fi

Kunnan päätöselimien jäsenistä valittu nuorisovaltuustokummi on toimintamalli, jolla pyritään tekemään nuorisovaltuuston edustajille päätöselinten työskentelyä helpommaksi ja ymmärrettävämmäksi. Mallissa kunnanvaltuusto sekä jokainen lautakunta valitsee keskuudestaan kummin sekä varakummin, joka toimii tavallista tiiviimmässä yhteistyössä nuorisovaltuutetun kanssa, esimerkiksi auttaa esityslistaan tutustumisessa. Kummi toimii lautakunnan luottamushenkilön näkökulmasta katsottuna yhteyshenkilönä nuorisovaltuustoon ja samalla tukee nuorisovaltuuston lautakuntaedustajaa mahdollisuuksiensa mukaan ennen lautakunnan kokouksia. Toivottavaa on, että kummi toimii lautakunnan edustajana koko toimikautensa ajan.

Ehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle ja lautakunnille, että ne valitsevat nuorisovaliokuntaan kummin ja varakummin tukemaan nuorisovaltuuston edustajien toimintaa toimielimissä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Ympäristölautakunta, 02.07.2025, § 37

Valmistelija / lisätiedot:

Milla Saarinen, ympäristötarkastaja, milla.saarinen@rautalampi.fi

Kunnanhallitus on päättänyt 17.6.2025 § 185 esittää kunnanvaltuustolle ja lautakunnille, että ne valitsevat nuorisovaliokuntaan kummin ja varakummin tukemaan nuorisovaltuuston edustajien toimintaa toimielimissä.

Vaikutusten arviointi:(alleviivattuna)

- Henkilöstövaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta

-
- Lapsivaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta
 - Ympäristövaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta
 - Yritysvaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta

Ehdotus

Esittelijä: Milla Saarinen, ympäristötarkastaja

Ympäristölautakunta valitsee kokoonpanostaan nuorisovaliokuntaan yhden kummin ja tälle varakummin.

Päätös

Ympäristölautakunnan nuorisovaltuutetulle valittiin kummiksi Osma Naukkarinen ja varakummiksi Virpi Uusiperhe.

§ 38

Lausunto Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 3.vaiheen kaavaluonnoksesta

RauDno-2025-386

Valmistelija / lisätiedot:

Milla Saarinen, ympäristötarkastaja, milla.saarinen@rautalampi.fi

Pohjois-Savon maakuntahallitus on kokouksessaan 26.5.2024 (56 §) hyväksynyt maakuntakaavan luonnoksen asetettavaksi nähtäville. Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 3. vaiheen kaavaluonnos ja valmisteluaineisto ovat alueidenkäyttölain 62 §:n ja maankäyttö ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti nähtävillä 4.6.-4.7.2025 Pohjois-Savon liiton verkkosivulla www.pohjois-savo.fi/psmk2040 sekä Maakuntatalolla (Sepänkatu 1, Kuopio) ja Pohjois-Savon kunnissa.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheessa käsitellään aurinko- ja tuulivoimaan, sähkönsiirron yhteystarpeeseen, vetytalouteen sekä Pohjois-Savon seudullisesti merkittävään kauppaan liittyviä teemakokonaisuuksia.

Pohjois-Savon maakuntahallitus on pyytänyt lausuntoa mm. kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta. Lausunto pyydetään toimittamaan 4.7.2025 klo 15.00 mennessä sähköisesti osoitteeseen kirjaamo@pohjois-savo.fi.

Vaikutusten arviointi:(alleviivattuna)

- Henkilöstövaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta
- Lapsivaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta
- Ympäristövaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta
- Yritysvaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta

Ehdotus

Esittelijä: Milla Saarinen, ympäristötarkastaja

Rautalammin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on tutustunut nähtäville asetettuun kaavaluonnokseen ja sen oheismateriaaleihin ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Tuulivoimapotentialiaali (Pieni Mujumäki)

Alueidenkäyttölain 28 § mukaisesti maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen sekä alueiden käytön ekologiseen kestävyYTEEN.

Maakuntakaavaluonnoksessa osoitettu Pienen Mujumäen tuulivoimapotentiaalin alue sijoittuu Etelä-Konneveden kansallispuiston ja Etelä-Konnevesi -järven läheisyyteen, maakuntarajat ylittävälle luonnon monimuotoisuuskeskittymälle sekä Pohjois-Savon maakuntakaava 2040:n 2. vaiheessa osoitetulle luonnon ydinalueelle. Kaavaselostuksen mukaan maakuntarajoilla olevat luonnon ydinalueet osoittavat myös maakuntien välisiä ekologisia yhteyksiä.

Yksi Etelä-Konneveden kansallispuiston perustamistarkoituksista on ollut Konnevesi-järven ranta- ja saaristoluonnon vesistömaiseman suojeleminen (laki Etelä-Konneveden kansallispuistosta 661/2014).

Kaavaselostuksen mukaan Pienelle Mujumäelle toteutuvien tuulivoimaloiden dominoiva näkyvyys kohdistuu useille vesistöille ja vaikutusalueen maisema on pienipiirteisyydessään herkkää muutokselle. Maisemavaikutusten arviointia tai näkyvyysalueanalyysiä ei ole kaavaselostuksen liitteenä.

Ympäristöministeriön Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa -oppaan päivityksen (2024) mukaan dominoivien vaikutusten voidaan arvioida voimaloiden koon huomattavasta kasvusta johtuen ulottuvan 8–10 kilometrin etäisyydellä olevalle lähivaikutusalueelle. Etelä-Konneveden kansallispuistossa retkeillään myös vesillä, jonne hallitsevimmat maisemavaikutukset muodostuisivat. Myös Kalajanvuori lukeutuu uudistetun ohjeen mukaiseen lähivaikutusalueeseen.

Vuoden 2025 alkuun saakka voimassa olleen Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan lähtökohtana oli, että matkailullisesti merkittävien suurten vesistöjen (mukaan lukien Etelä-Konnevesi) rannoille ei ohjata tuulivoimatuotantoa maakuntakaavalla. Pienen Mujumäen osoittaminen maakuntakaavassa poikkeaisi siten aiemmasta linjasta.

Pieni Mujumäki sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaan lintualueen (FINIBA) sekä laajan Konnevesi-Kalaja-Niinivuori Natura 2000 -alueen läheisyydessä. Alue on linnuston suojelemiseksi perustettu lintudirektiivin mukainen SPA-alue, jonka suojeluperusteena on useita tuulivoimalle herkkiä lajeja. Esimerkiksi Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituksessa on SPA-alueisiin jätetty viiden kilometrin varoetäisyys. Pienellä Mujumäellä etäisyyttä on 1,6 km. Kaavaselostuksesta ei käy ilmi, milloin maakuntakaavan Natura-tarveharkinta ja mahdollinen Natura-arviointi on tarkoitus tehdä.

Kaavaselostuksen mukaan lähiasutus on pääasiassa rannoille sijoittuvaa vapaa-ajanasutusta sekä toteutumattomia rantarakennuspaikkoja. Maakuntakaavassa tulee huomioida, että lähivaikutusalueelle sijoittuu myös vakituista asutusta niin Rautalammin kuin naapurikuntienkin puolella.

Sähköverkko ja muuntaja sijaitsevat kaavaselostuksen mukaan 20 kilometrin päässä Pienen Mujumäen tuulivoimapotentiaalisesta alueesta, joten pitkä liityntäjohto pirstoisi luontoympäristöä laajalta alueelta. Myös nämä vaikutukset tulee huomioida.

Vuonna 2017 voimaan tulleiden valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan on tärkeää, että luonnonarvot ja niiden kannalta tärkeät alueet ja ekologiset yhteydet otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelussa eikä niitä pirstota tarpeettomasti muulla alueidenkäytöllä. Samoin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan

on tarpeen kiinnittää huomiota laadultaan ja tavoitettavuudeltaan hyvien virkistysalueiden riittävyyteen ja virkistysyhteyksien jatkuvuuteen.

Pienen Mujumäen alueella on selvää maankäytön ristiriitaa mm. luonnon- ja maisemansuojelun, luontomatkailun ja virkistyksen kanssa. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden ja etenkin kansallispuiston vuoksi alueella on maakunnallista ja valtakunnallistakin merkitystä. Alueen luonteen vuoksi alueen soveltuvuus tuulivoiman tuotantoon on tärkeää ratkaista maakuntakaavan tasolla.

Toisaalta on tärkeää huomioida myös, että tuulivoiman luontovaikutuksista on vasta vähän tutkimustietoa, minkä vuoksi mm. Luonnonvarakeskus on korostanut varovaisuusperiaatteen noudattamista suunnittelussa. Luke suosittelee välttämään tuulivoiman sijoittelussa arvokkaimpia luontoalueita kokonaan.

Sähkönsiirron yhteystarve

Sähkönsiirtolinjojen suunnittelussa tulee huomioida luontovaikutukset ja välttää luonnon ydinalueiden sekä ekologisten yhteyksien pirstomista. Harjulinjan suunnittelussa olisi hyvä etsiä sellainen reittivaihtoehto, jossa hyödynnettäisiin jo olemassa olevia johtokäytäviä mahdollisimman paljon ja joka ei halkaise Konnevesi-Kalaja-Niinivuoren ja Haavikkolehto-Keurunmäen Natura-alueiden välistä yhteyttä.

Aurinkovoima

Teollisen kokoluokan aurinkovoima-alueiden sijoittumisella metsäalueille voi olla merkittäviä vaikutuksia esimerkiksi viherverkoston eheyteen ja hiilinieluihin. Nämä tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa. Alueidenkäytön ekologista kestävyyttä voidaan edistää ohjaamalla teollisen mittaluokan aurinkovoimarakentamista pääasiassa muille kuin metsäisille alueille, luonnon ydinalueille ja luonnontilaisille soille. Maakuntakaavassa olisi hyvä huomioida, että myös uuden alueidenkäyttölain luonnoksen 71§ mukaan laadittaessa aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa olisi huolehdittava siitä, että aurinkovoimarakentamista ei osoiteta merkittävässä määrin metsämaalle eikä ojittamattomille luonnontilaisille suoalueille.

Maakuntakaavan yhteydessä on toteutettu aurinkovoimapotentialiselvitys, jonka mukaan Rautalammillä on aurinkovoimatuotannon potentiaalia etenkin kunnan pohjoisosassa entisillä turvetuotantoalueilla ja/tai peltoalueilla.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti, sillä muutoksella, että lausuntoon lisätään kohdat:

- Myös vaikutukset alueen luontoarvoihin perustuvaan yritystoimintaan tulee ottaa huomioon.
- Suunnittelumääräyksen mukaan kansallispuistojen läheisyyteen sijoittuvilla tuulivoimapotentialisilla alueilla on selvittävä maisemalliset ja matkailun kannalta merkittävät vaikutukset ja vältettävä haitallisten vaikutusten muodostumista. Ympäristönsuojeluviranomainen ei pidä suunnittelumääräystä riittävänä Pienen Mujumäen osalta, sillä kuten kaavaselostuksessa on

todettu, haitallisia vaikutuksia ei voida tarkemmallakaan suunnittelulla poissulkea.

Täten Rautalammin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, ympäristölautakunta, päätti antaa alla olevan lausunnon Pohjois-Savon maakuntahallitukselle.

Rautalammin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on tutustunut nähtäville asetettuun kaavaluonnokseen ja sen oheismateriaaleihin ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Tuulivoimapotentiaali (Pieni Mujumäki)

Alueidenkäyttölain 28 § mukaisesti maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen sekä alueiden käytön ekologiseen kestävyYTEEN.

Maakuntakaavaluonnoksessa osoitettu Pienen Mujumäen tuulivoimapotentiaalinen alue sijoittuu Etelä-Konneveden kansallispuiston ja Etelä-Konnevesi -järven läheisyyteen, maakuntarajat ylittävälle luonnon monimuotoisuuskeskittymälle sekä Pohjois-Savon maakuntakaava 2040:n 2. vaiheessa osoitetulle luonnon ydinalueelle. Kaavaselostuksen mukaan maakuntarajoilla olevat luonnon ydinalueet osoittavat myös maakuntien välisiä ekologisia yhteyksiä.

Yksi Etelä-Konneveden kansallispuiston perustamistarkoituksista on ollut Konnevesi-järven ranta- ja saaristoluonnon vesistömaiseman suojeleminen (laki Etelä-Konneveden kansallispuistosta 661/2014).

Kaavaselostuksen mukaan Pienelle Mujumäelle toteutuvien tuulivoimaloiden dominoiva näkyvyys kohdistuu useille vesistöille ja vaikutusalueen maisema on pienipiirteisyydessään herkkää muutokselle. Maisemavaikutusten arviointia tai näkyvyysalueanalyysiä ei ole kaavaselostuksen liitteinä.

Ympäristöministeriön Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa -oppaan päivityksen (2024) mukaan dominoivien vaikutusten voidaan arvioida voimaloiden koon huomattavasta kasvusta johtuen ulottuvan 8–10 kilometrin etäisyydellä olevalle lähivaikutusalueelle. Etelä-Konneveden kansallispuistossa retkeillään myös vesillä, jonne hallitsevimmat maisemavaikutukset muodostuisivat. Myös Kalajanvuori lukeutuu uudistetun ohjeen mukaiseen lähivaikutusalueeseen.

Vuoden 2025 alkuun saakka voimassa olleen Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan lähtökohtana oli, että matkailullisesti merkittävien suurten vesistöjen (mukaan lukien Etelä-Konnevesi) rannoille ei ohjata tuulivoimatuotantoa maakuntakaavalla. Pienen Mujumäen osoittaminen maakuntakaavassa poikkeaisi siten aiemmasta linjasta.

Pieni Mujumäki sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaan lintualueen (FINIBA) sekä laajan Konnevesi-Kalaja-Niinivuori Natura 2000 -alueen läheisyydessä. Alue on linnuston suojelemiseksi perustettu lintudirektiivin mukainen SPA-alue, jonka suojeluperusteena on useita tuulivoimalle herkkiä lajeja. Esimerkiksi Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituksessa on SPA-alueisiin jätetty viiden kilometrin varoetäisyys. Pienellä Mujumäellä etäisyyttä on 1,6 km. Kaavaselostuksesta ei käy ilmi, milloin

maakuntakaavan Natura-tarveharkinta ja mahdollinen Natura-arviointi on tarkoitus tehdä.

Kaavaselostuksen mukaan lähiasutus on pääasiassa rannoille sijoittuvaa vapaa-ajan-asutusta sekä toteutumattomia rantarakennuspaikkoja. Maakuntakaavassa tulee huomioida, että lähivaikutusalueelle sijoittuu myös vakituista asutusta niin Rautalammin kuin naapurikuntienkin puolella. Myös vaikutukset alueen luontoarvoihin perustuvaan yritystoimintaan tulee ottaa huomioon.

Suunnittelumääräyksen mukaan kansallispuistojen läheisyyteen sijoittuvilla tuulivoimapotentiaalisilla alueilla on selvitettävä maisemalliset ja matkailun kannalta merkittävät vaikutukset ja vältettävä haitallisten vaikutusten muodostumista. Ympäristönsuojeluviranomainen ei pidä suunnittelumääräystä riittävänä Pienen Mujumäen osalta, sillä kuten kaavaselostuksessa on todettu, haitallisia vaikutuksia ei voida tarkemmalla suunnittelulla poissulkea.

Sähköverkko ja muuntaja sijaitsevat kaavaselostuksen mukaan 20 kilometrin päässä Pienen Mujumäen tuulivoimapotentiaalisesta alueesta, joten pitkä liityntäjohto pirstoisi luontoympäristöä laajalta alueelta. Myös nämä vaikutukset tulee huomioida.

Vuonna 2017 voimaan tulleiden valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan on tärkeää, että luonnonarvot ja niiden kannalta tärkeät alueet ja ekologiset yhteydet otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelussa eikä niitä pirstota tarpeettomasti muulla alueidenkäytöllä. Samoin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan on tarpeen kiinnittää huomiota laadultaan ja tavoitettavuudeltaan hyvien virkistysalueiden riittävyyteen ja virkistysyhteyksien jatkuvuuteen.

Pienen Mujumäen alueella on selvää maankäytön ristiriitaa mm. luonnon- ja maisemansuojelun, luontomatkailun ja virkistyksen kanssa. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden ja etenkin kansallispuiston vuoksi alueella on maakunnallista ja valtakunnallistakin merkitystä. Alueen luonteen vuoksi alueen soveltuvuus tuulivoiman tuotantoon on tärkeää ratkaista maakuntakaavan tasolla.

Toisaalta on tärkeää huomioida myös, että tuulivoiman luontovaikutuksista on vasta vähän tutkimustietoa, minkä vuoksi mm. Luonnonvarakeskus on korostanut varovaisuusperiaatteen noudattamista suunnittelussa. Luke suosittelee välttämään tuulivoiman sijoittelussa arvokkaimpia luontoalueita kokonaan.

Sähkönsiirron yhteystarve

Sähkönsiirtolinjojen suunnittelussa tulee huomioida luontovaikutukset ja välttää luonnon ydinalueiden sekä ekologisten yhteyksien pirstomista. Harjulinjan suunnittelussa olisi hyvä etsiä sellainen reittivaihtoehto, jossa hyödynnettäisiin jo olemassa olevia johtokäytäviä mahdollisimman paljon ja joka ei halkaise Konnevesi-Kalaja-Niinivuoren ja Haavikkolehto-Keurunmäen Natura-alueiden välistä yhteyttä.

Aurinkovoima

Teollisen kokoluokan aurinkovoima-alueiden sijoittumisella metsäalueille voi olla merkittäviä vaikutuksia esimerkiksi vihervestoston eheyteen ja hiilinieluihin. Nämä tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa. Alueidenkäytön ekologista kestävyyttä

voidaan edistää ohjaamalla teollisen mittaluokan aurinkovoimarakentamista pääasiassa muille kuin metsäisille alueille, luonnon ydinalueille ja luonnontilaisille soille. Maakuntakaavassa olisi hyvä huomioida, että myös uuden alueidenkäyttölain luonnoksen 71§ mukaan laadittaessa aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa olisi huolehdittava siitä, että aurinkovoimarakentamista ei osoiteta merkittävässä määrin metsämaalle eikä ojittamattomille luonnontilaisille suoalueille. Maakuntakaavan yhteydessä on toteutettu aurinkovoimapotentiaaliselvitys, jonka mukaan Rautalammillä on aurinkovoimatuotannon potentiaalia etenkin kunnan pohjoisosassa entisillä turvetuotantoalueilla ja/tai peltoalueilla.

Ympäristölautakunta, § 49, 17.12.2024
Ympäristölautakunta, § 39, 02.07.2025

§ 39

Sirkkavuorten soidensuojelun edistäminen

RauDno-2024-621

Ympäristölautakunta, 17.12.2024, § 49

Valmistelijat / lisätiedot:

Milla Saarinen, ympäristötarkastaja, milla.saarinen@rautalampi.fi

Liitteet

1 Aloite_ympäristölautakunnalle_Sisä-SavonLuonnonystävät_25.11.2024.pdf

Asia

Rautalammin kunnan ympäristötarkastajalle on saapunut 25.11.2024 sähköpostilla ympäristölautakunnalle kohdistettu aloite soidensuojelun edistämisestä kunnan alueella.

Aloitteen sisältö

Sisä-Savon luonnonystävät ry ehdottaa, että ympäristölautakunta edistäisi Rautalammin kunnan mailla sijaitsevan luonnonarvoiltaan merkittävän suokokonaisuuden (Sirkkavuorten suot) suojelua.

Kunnalla on mahdollisuus tarjota kokonaisuutta mukaan Helmi soidensuojeluohjelmaan. Helmiohjelmaa toteuttaa Pohjois-Savon Ely-keskus, joka voi antaa kunnalle tarjouksen suojeltavan alueen rajauksesta sekä suojelusta maksettavasta korvauksesta.

Taustaa: Ympäristöministeriön asettama soidensuojelutyöryhmä julkisti v. 2015 ehdotuksensa Suomen luonnonarvoiltaan valtakunnallisesti merkittävistä, nykyistä suojelualueverkkoa parhaiten täydentävistä suoalueista. Uusia suojelunarvoisia kohteita valittaessa keskeisenä aineistona käytettiin kahtena edellisenä vuonna toteutetun laajan, noin 1 200 suoalueelta tehdyn maastokartoituksen tuloksia. Suojelun toteuttaminen jäi maanomistajien vapaaehtoisuuden varaan.

Yksi soidensuojelutyöryhmän suojeltavaksi esittämistä kohteista on Rautalammissa sijaitseva Sirkkavuorten suot (kohde 8042). Kohteeseen kuuluu 13 erillistä, mutta varsin lähekkäistä suoaluetta. Niiden yhteispinta-ala on 39 ha. Tästä kokonaisuudesta nyt noin puolet on suojeltu yksityisen maanomistajan toimesta. Loput sijaitsevat Rautalammin kunnan mailla (kiinteistöt 686-403-3-17, 686-403-4-69, 686-403-5-58.).

Pienialaisuudesta huolimatta kohteiden suoluonto on monipuolista, ja alueilta on paikannettu useita uhanalaisia suotyyppisiä. Metsien talouskäytön kannalta kohteet

ovat vähäarvoisia, mutta luonnonsuojelullisesti arvokkaita ja toisivat merkittävän lisän seutukunnan nykyiseen vähään suojeltuun suoluontoon. Soidensuojelu tukee myös kunnan ilmastotavoitteita ja noudattaa valmisteilla olevaa ilmastosuunnitelmaa sekä Pohjois-Savon ilmastotiekartan tavoitteita.

Ely-keskus on jo aikaisemmin tehnyt suokohteista ja niitä ympäröivistä puustoisista reunavyöhykkeistä suojelutarjouksen kunnalle, mutta käsittääksemme tätä tarjousta ei ole kunnassa tuotu lautakuntien käsiteltäväksi. Toivomme, että ympäristölautakunta toimisi asiassa aloitteellisesti. Kunnan hallintosäännön mukaan ympäristölautakunnan tavoitteena on edistää kestävä kehityksen periaatteita noudattaen toimivan, taloudellisen, terveellisen, turvallisen ja kuntalaisten hyvinvointia parantavan yhteisön syntymistä ottamalla huomioon rautalampilainen järviluonto, ympäristö- ja ilmastotekijät sekä metsät ja raaka-ainevarannot.

Ehdotamme lisäksi, että ympäristölautakunta selvittäisi mahdollisuuksia liittää soidensuojelukokonaisuuteen mukaan metsäalue ekologisena kompensaationa Toholahteen suunnitellusta aurinkovoimalasta. Rautalammin kunta on vuokraamassa Toholahdesta aluetta aurinkovoimalaa varten. Hankkeen myötä noin 8 hehtaaria metsämaata muutettaisiin teollisuusalueeksi. Aurinkovoimahankkeita ei lähtökohtaisesti suositella rakennettavaksi metsäisille alueille, mutta kompensaation avulla voidaan lieventää hankkeen aiheuttamia hiilidioksidipäästöjä ja luonnon köyhtymistä. Ehdotamme, että kunta neuvottelee vastaavan kokoisen alueen suojelusta kompensaationa yhteistyössä hanketoimijan kanssa.

Asian käsittely

Kunta on aloitteen saapumisen jälkeen ottanut uudestaan yhteyttä Pohjois-Savon ELY-keskukseen Sirkkavuorten suoalueiden rauhoittamista koskien. Aluerajauksia on päivitetty, minkä jälkeen rauhoitettava alue olisi noin 18,6 hehtaaria. Kun varsinainen päivitetty rauhoitussopimus kunnalle saapuu, tullaan se käsittelemään ympäristölautakunnan kautta kunnanhallituksen ja -valtuuston päätettäväksi.

Rautalammin kunta on vuokrannut 8 hehtaarin maa-alan Enersense Oy:lle aurinkovoimahanketta varten Toholahden teollisuusalueelta kiinteistöltä Oikarila 686-410-3-42. Hankealue sijaitsee Toholahden asemakaava-alueella ja on merkitty teollisuusrakennusten ja -laitosten korttelialueeksi (Tt).

Vaikutusten arviointi:(alleviivattuna)

- Henkilöstövaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta
- Lapsivaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta
- Ympäristövaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta
- Yritysvaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta

Ehdotus

Esittelijä: Milla Saarinen, ympäristötarkastaja

Ympäristötarkastaja esittää, että ympäristölautakunta merkitsee aloitteen käsitellyksi ja suosittelee Sirkkavuorten soidensuojelualueen rauhoittamista osana Helmi-soidensuojeluohjelmaa, kun Pohjois-Savon ELY-keskuksen päivittämä rauhoitus sopimus kuntaan saapuu. Lisäksi ympäristötarkastaja esittää, että ympäristölautakunta keskustelee kokouksessa Toholahden teollisuusalueen aurinkovoimahanketta koskevasta aloitteesta.

Päätös

Ympäristölautakunta merkitsee aloitteen tiedoksi ja käynnistää Sirkkavuorten soidensuojelualueen rauhoittamiseen liittyvät lisäselvittelyt. Ympäristölautakunta on keskustellut tehdyn aloitteen pohjalta aurinkovoimahanketta koskevasta ekologisesta kompensatiosta (Toholahden teollisuusalue).

Ympäristölautakunta, 02.07.2025, § 39

Valmistelija / lisätiedot:

Milla Saarinen, ympäristötarkastaja, milla.saarinen@rautalampi.fi

Ympäristöministeriön rahoittamassa Helmi-ohjelmassa suojellaan ja ennallistetaan mm. suoelinympäristöjä, joihin kuuluu aikanaan myös soidensuojelun täydennysehdotusalueiksi merkittyjen kohteiden saattaminen suojelun piiriin. Kunnille voidaan maksaa maksimissaan 50 % normaalista rauhoituskorvauksesta yksityisen suojelualueen perustamisen yhteydessä. Vuoden 2026 alusta alkaa näillä näkymin Metso-ohjelman uusi kausi, jonka myötä korvauskäytäntöihin voi olla tulossa muutoksia, mutta niistä ei ole vielä yksityiskohtaisempaa tietoa.

Pohjois-Savon ELY-keskus on tehnyt Sirkkavuorten suoalueiden suojelusta kaksi aluerajauksiltaan toisistaan eroavaa tarjousta. Vuonna 2024 tehty suojelukokonaisuus olisi 18,6 ha ja rauhoituskorvaus 38 200 euroa. Aiempi tarjous (2023) oli 24,4 ha ja 44 500 euroa. Tuoreemmassa tarjouksessa alueita on pienennetty siten n. 5,8 hehtaaria, mutta suojavyöhykkeitä on jätetty metsänhoitosuosituksen mukaisesti, korkeuskäyriin ja kuviorajoihin niitä sitoen. Alla suojelukohdeet ja tarjousten väliset erot (huom. rauhoituskorvaukset vastaavat vuoden 2024 hintatietoja):

1. Jokela (686-403-3-17) – uusi raja n. 3,7 ha (vanha raja n. 4,7 ha) – rauhoituskorvaus 6970 euroa
 - Jokelan tilan pohjoisosan Kohisevan puron lehtokorven rajausta on pienennetty reunoilta. Puro alkaa länsipuolen Rautalampi Forest Holding Oy:n tilalta alueelta, mikä on jo suojelun piirissä. Puro läpi kulkee ajoura, jonka käyttö sallittaisiin rauhoitusmääräyksissä.

2. Soijinmäki (686-403-4-69) – uusi raja n. 11,1 ha (vanha raja n. 14,7 ha) – rauhoituskorvaus 24 170 euroa
 - Pirunpesävuoren itäpuolen puron varrella on korpea, lähde, jyrkkää rinnettä ja kalliometsää, jotka muodostavat hyvän olemassa olevaa suojelualuetta tukevan kokonaisuuden. Muilla alueilla rajattu hyvinkin tarkkaan mukaan ainoastaan suoalueita ja niiden suojavyöhykkeitä.
3. Pärsnämäki (686-403-5-58) – uusi raja n. 3,8 ha – (vanha raja n. 5,0 ha) – rauhoituskorvaus 7060 euroa
 - Pärsnälammen, puron ja korven ympärille on rajattu suojavyöhykettä, jotka jäisivät suurelta osin metsänhoitosuosituksen mukaisesti muutenkin metsätaloustalouden ulkopuolelle. Alueen itäosan edustavin korpialue on hakattu ja ojitettu, mutta länsiosan harvennettua korpea vielä ehdotamme suojeltavaksi. Länsiosan korven rajausta on hieman pienennetty.

Ympäristölautakunta päätti kokouksessaan 17.12.2024 §49 (Aloite Rautalammin soidensuojelun edistämisestä, Sisä-Savon luonnonystävät ry), että ennen Pohjois-Savon ELY-keskuksen tekemän rauhoitustarjouksen varsinaista käsittelyä, tulee asiassa toteuttaa lisäselvityksiä mm. alueiden rajauksista ja metsätaloudellisesta arvosta. Asiasta on pyydetty kunnan metsänhoidosta vastaavan Pohjois-Savon metsänhoitoyhdistyksen arvio, mihin liittyen ELY-keskukselle on toimitettu uusi ehdotus suojeltavista alueista. Asian selvittelyssä on jääty odottamaan uusia Metsäkeskuksen maastotarkastuksia, sillä ehdotetuissa alueissa saattaa olla mukana jo Metsälain 10 §:n nojalla rahoituksen piiriin kuuluvia alueita. Viranomistahojen kanssa käytyjen keskustelujen perusteella kunnan olisi järkevintä tehdä periaatepäätös siitä, että mikä on kunnan näkökanta suojeluasialle, eli lähdetäänkö:

- jatkamaan syksyn 2025 aikana neuvotteluja ELY-keskuksen kanssa yksityisen luonnonsuojelualueen perustamisesta Sirkkavuorten suot kokonaisuudesta (joko 2024 tai 2023 vuoden tarjoukseen perustuen);
- odotetaan METSO-ohjelman uuden kauden alkamista / ohjelman sisällön julkaisua, ja siten mahdollista kunnille maksettavan rauhoituskorvauskäytäntöjen muutosta, minkä jälkeen suojelua lähdetään edistämään edellä olevan kohdan mukaisesti;
- jatketaan selvittelyiden ja kunnan esittämien rajausehdotusten käsittelyä; tai
- päätetään toistaiseksi olla suojelematta Sirkkavuorten suoalueita, ja säilytetään alueella nykyinen maankäyttö.

Vaikutusten arviointi:(alleviivattuna)

- Henkilöstövaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta
- Lapsivaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta
- Ympäristövaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta
- Yritysvaikutusten arviointi: myönteinen/ kielteinen/ ei vaikutusta

Ehdotus

Esittelijä: Milla Saarinen, ympäristötarkastaja

Ympäristölautakunta päättää:

1. Edistää Sirkkavuorten soidensuojelua;
2. Jatkaa sopimusneuvotteluja Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa yksityisen luonnonsuojelualueen perustamisesta, kun uuden Metso-ohjelman sisältö on julkaistu syksyllä 2025, huolimatta siitä onko lopullinen rauhoituskorvaus 50 % vai jotain 50 - 100 % välillä metsän arvosta;
3. Pyytää ELY-keskukselta päivitetty sopimusversio 24,4 ha suojelukokonaisuudesta, mitä esitetään hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle ja -valtuustolle.

Päätös

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian takaisin valmisteluun. Asian käsittelyn vaiheet on tuotava tarkemmin esiin päätöksessä ja ELY-keskukselta tulee pyytää päivitetty sopimustarjous alkuperäisestä 24,4 ha suojelualueerajauksesta.

Esteellisyys

Osma Naukkarinen ilmoitti esteellisyydestään (yhteisöjäävi) ja poistui kokouksesta pykälän käsittelyn ajaksi. Naukkarisen varajäsen Riikka Närhi-Tiitinen oli paikalla kokouksessa tämän pykälän käsittelyn ajan.

§ 40

Ilmoitusasiat

Valmistelija / lisätiedot:

Milla Saarinen, ympäristötarkastaja, milla.saarinen@rautalampi.fi

Toimielimen tietoon esitellään seuraavat asiat:

- Tekninen lautakunta on kokouksessaan 23.6.2025 nostanut muissa asioissa esiin toiveen pohjavesiasioita ja vedenjakelua käsittelevän yhteistyöryhmän perustamisesta. Ajatuksena on, että yhteistyöryhmässä on jäseniä sekä teknisestä että ympäristölautakunnasta, viranhaltijaedustus ja Rautalammin vesiosuuskuntien edustajat. Ryhmän vetäjäksi on tiedusteltu Pakarila-Koipiniemi vesiosuuskunnasta Matti Vepsäläistä.

Ehdotus

Esittelijä: Milla Saarinen, ympäristötarkastaja

Ilmoitusasiat merkitään tietoon saatetuksi.

Päätös

Asia merkittiin tietoon saatetuksi.

§ 41

Muut asiat

Valmistelija / lisätiedot:

Milla Saarinen, ympäristötarkastaja, milla.saarinen@rautalampi.fi

Otetaan käsiteltäväksi jäsenten muut mahdollisesti esille ottamat asiat.

Päätös

Ympäristölautakunnan keskustelun pohjalta on todettu seuraavaa:

Kunnanjohtaja on etukäteen ilmoittanut aikovansa käyttää kunnanhallituksen otto-oikeutta maakuntakaavalausuntoon. Todetaan, että kunnanhallituksella ei ole otto-oikeutta ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksiin.

Käsitellään seuraavassa kokouksessa, miten toimitaan, jos ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaan yritetään puuttua.

Muutoksenhakukielto

§34, §35, §36, §37, §38, §39, §40, §41

Muutoksenhakukielto

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta ei saa tehdä. (Kuntalaki 410/2015 § 136)